

Lyngen kommune v/Elisabeth Torstad
Strandveien 24
9060 LYGSEIDET

Skadefellingstillatelse på gaupe i deler av kommunene Storfjord og Kåfjord

Fylkesmannen i Troms har gitt skadefellingstillatelse på én gaupe i nærmere avgrenset B-område for gaupe i deler av kommunene Storfjord og Kåfjord. Tillatelsen ble gitt per e-post den 21.4.2017, den gjaldt i perioden 21.4.2017–28.4.2017. Gaupa ble felt den 22.4.2017.

Vi viser til søknad fra Helligskogen reinbeitedistrikt v/Thomas Båhl, om skadefellingstillatelse på gaupe. Søknaden er datert 18.4.2017. Søknaden ble sendt inn etter dokumenterte gaupedrepte rein da reinsdyrene ankom kalvingsområdene nord i reinbeitedistriktet. Fylkesmannen fatter slikt

– Vedtak –

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Troms skadefellingstillatelse på én – 1 – gaupe innenfor nærmere angitt B-område for gaupe i deler av kommunene Storfjord og Kåfjord. Tillatelsen gjelder i perioden 21.4.2017–28.4.2017. Skadefellingsforsøk skal ikke pågå uten at det er kadaver å postere på eller det er gode sporingsforhold. Tillatelsen gjelder innenfor nærmere angitte vilkår.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Troms jf. forvaltningsloven § 32.

Politiske føringer og lovverk som ligger til grunn er:

- St. meld. nr. 15 (2003–2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003–2004)
- Lov av 29.5.1981 om viltet (viltloven)
- Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013
- Rovviltforliket 2011, representantforslag 163 S (2010–2011) og Stortingets behandling 17. juni 2011
- Brev fra Klima- og miljødepartementet av 28.4.2014 om «Tydelig soneforvaltning og høy beredskap»
- Brev fra Miljøverndepartementet av 25.8.2011 om «Videre oppfølging av rovviltforliket 2011»

For informasjon om rammer, målsettinger og organisering i forvaltning av rovvilt, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, kapittel 3.

Myndighet

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003–2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jf. Innst. S. nr. 174 (2003–2004).

I perioden 16.2–31.5 er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fatte vedtak om betinget skadefelling på gaupe. Den 16.2.2017 sendte Miljødirektoratet brev til fylkesmennene i rovviltregion 5, 6, 7 og 8 om kvote for betinget skadefelling av gaupe. For region 8 – Troms og Finnmark (inkl. samarbeidsområdet i region 7), ble det gitt en skadefellingskvote på tre gauper for perioden 16.2.2017–31.5.2017. Forut for tillatelsen var det felt to gauper av denne kvoten.

Søknaden

Helligskogen reinbeitedistrikt søker om skadefelling av gaupe i B-området for gaupe innenfor distriktet. Reinsdyrene har fulgt trekkveier nordover og befinner seg i kalvingsområdene nord i distriktet. I vår er det påvist en del dyr som er antatt rovvilt drept, og det er dokumentert rein tatt av gaupe i B-området.

Topografien gjør det vanskelig å finne døde dyr, reinen er gjerne i bratte områder og kupert skogsterreng som det er vanskelig å ferdes i. Reinen er var for forstyrrelser i kalvingsperioden. Det er nylig sett gaupespor i området, mest sannsynlig av to gauper.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen kan iverksette felling etter rovviltforskriften § 9 dersom skadesituasjonen tilsier det. Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i rovviltforskriften § 9 jf. § 1 og § 6. Av rovviltforskriften § 9 går det frem at det særlig skal tas hensyn til:

- a, områdets betydning som beitemark
- b, skadens omfang og utvikling
- c, potensialet for fremtidige skader
- d, muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6.

Jf. rovviltforliket av 2011 må soneinndelingen forvaltes tydelig. Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområder for tamrein. Området der det gis skadefelling er viktig beiteområdet for sau og rein, deler av området er kalvingsområde for rein.

Området hvor Fylkesmannen gir skadefelling er B-område for gaupe i følge forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013. Det går frem av forvaltningsplanen at utenfor A-områdene skal næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser ha prioritet. Rovviltnemnda er klare på at rovviltbestandenes overlevelse skal sikres innenfor de områder som er prioritert den enkelte rovviltart. Rovviltnemnda skriver videre:

Rovviltnemnda mener at dersom det er gaupe, jerv, bjørn eller ulv i områder som i forhold til aktuelle rovviltart er et prioritert beiteområde for husdyr, og det til samme tid beiter husdyr der rovviltet er. Da representerer husdyrene en viktig samfunnsinteresse, og det er et skadepotensial, dermed vil rovviltnemnda bruke de midler den har tilgjengelig for at rovviltet blir tatt ut.

Videre skriver rovviltnemnda at de vil arbeide for at det ikke skal være rovvilt som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder. Rovviltnemnda sier at forvaltningen skal gjøre det den kan, innenfor gitte rammer, for å forhindre at slike situasjoner oppstår.

Det nasjonale målet for antall ynglinger i region 8 (Troms og Finnmark) er 10 ynglinger, hvorav seks ynglinger skal være i Troms. Antall registrerte familiegrupper av gaupe før jakt i region 8 har i 2013, 2014, 2015 og 2016 vært på henholdsvis 10, 5,5, 8 og 9. I Troms har tilsvarende tall vært 3, 2,5, 6 og 6. På landsbasis er bestandsmålet 65 årlige ynglinger, før jakt i 2016 var det registrert 52 ynglinger i Norge.

I Statsrådens brev fra Klima- og miljødepartementet av 28.4.2014 om en tydelig soneforvaltning og høy beredskap står følgende:

..det er handlingsrom innenfor rammen av Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og rovviltforliket til å gjennomføre en tydeligere og mer effektiv soneforvaltning, med klar differensiering i forvaltningspraksisen mellom prioriterte beiteområder og prioriterte yngleområder for rovdyr. Dette er nødvendig for å redusere tapene av beitedyr, dempe konfliktene og øke forutsigbarheten for oppnåelse av bestandsmålene for rovdyr. En tydeligere soneforvaltning er også i tråd med føringene i regjeringens politiske plattform, der det er en viktig målsetting å sikre levedyktige rovviltbestander og samtidig søke å redusere konfliktnivået.

Et tydeligere skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder.

Fylkesmannen mener uttak av gaupe i dette området vil bidra til å avverge videre tap av rein i kalvingsområdet til Helligskogen reinbeitedistrikt denne våren. Vi mener det ikke finnes forebyggende tiltak som gir en tilfredsstillende løsning i denne situasjonen.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Kunnskapsgrunnlaget for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Det skal også gjøres en vurdering av den samlete belastningen tiltaket vil medføre på naturmangfold (§ 10). Dersom man er usikker på konsekvenser for viktig naturmangfold skal det vurderes om føre-

var-prinsippet (§ 9) skal legges til grunn for ikke å gjennomføre tiltaket. Det skal velges utforming og lokalisering som unngår eller gir minst mulig tap av biologisk mangfold (§ 12) og eventuelle kostnader ved miljøforringelse skal dekkes av tiltakshaver (§ 11).

Fylkesmannen har vurdert beslutningsgrunnlaget i denne saken som godt. Årlige rapporter fra Rovdata på bestandsstatus for gaupe, som *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2016*, *Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 2-2016* og *NINA rapport 1179*, har bidratt til god kunnskap om gaupas bestandssituasjon regionalt og nasjonalt, og om hvilke effekt en felling vil ha på bestanden. Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, *Gaupe og jerv i Troms og Finnmark*, *Statusrapport Scandlynx 2012–2013*, og NINA rapport 1200, *Gaupe og jerv i reinbeiteland*, *Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014*.

Resultatet for registreringsperioden 2016/2017 foreligger ikke enda. Ut fra fylkesmannens tolkninger av data i rovbasen ser det ut til at registreringene vil tilsi at det blir registrert rundt fem–seks familiegrupper i Troms, men ingen i Finnmark. Dokumenterte tap viser imidlertid at det er betydelig gaupeaktivitet også i Finnmark.

Siden 1.6.2016 har vi i region 8 en kjent avgang på fire gauper, hvorav to voksne hunner, to i Nordreisa, en i Kåfjord og en i Porsanger (rovbases per 13.3.2017). I perioden 1.6.2015–31.5.2016 hadde vi en kjent avgang på fire gauper i region 8, alle i Troms, derav to hunner. Mellom 1.6.2014 og 31.5.2015 hadde vi en kjent avgang på sju gauper, fire i Troms (to hanner og to hunner) én i samarbeidsområdet med Nordland (hann) og to i Finnmark (én hann og én hunn). Kjent avgang 1.6.2013–31.5.2014 i region 8 var på elleve gauper, sju i Finnmark (tre hunner og fire hanner) og fire i Troms (én hunn og tre hanner), i tillegg er det kjent avgang på én hunngaue i Evenes, som inngår i samarbeidsområdet mellom region 7 og 8. Avgang mellom 1.6.2012 og 31.5.2013 i region 8 var på 16 gauper, hvorav ti hanner og seks hunner. Avgang mellom 1.6.2011 og 31.5.2012 var på 19 gauper, fordelingen var på ni hunner og ti hanner.

Siden 1.1.2016 er det etter kadaverundersøkelse dokumentet/antatt at gaupe har tatt 80 rein og åtte sau i Finnmark, og 79 rein og 16 sau i Troms (rovbases 15.5.2017). Samme periode året før var det dokumentert/antatt at gaupe hadde tatt 66 rein og tre sau i Finnmark, og 77 rein og 11 sau i Troms. *NINA rapport 1200, Gaupe og jerv i reinbeiteland – sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014* viste at tamrein er det viktigste byttedyret for gaupa i Nord-Skandinavia. Alle gauper som har tilgang til rein, og som ikke samtidig har tilgang på rådyr, dreper tamrein. Rapporten viste at gaupeindivider som hadde rein tilgjengelig drepte mellom 3,6 og 10 reinsdyr per måned, mens den i gjennomsnitt drepte 1,2 sau per måned om sommeren.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Foruten mennesker har gaupa få/ingen naturlige predatorer.

Avgangen av gaupe i regionen, som i landet for øvrig skjer i hovedsak gjennom kvotejakt eller skadefelling, slik at rovviltforvaltningen i stor grad selv kontrollerer den samlede belastningen på gaupe i regionen. Gaupebestanden er nær forvaltningsmålet for gaupe i region

8. Uttak av én gaupe på skadefelling anses ikke å medføre en samlet belastning som truer artens overlevelse i Troms.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har Fylkesmannen lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Fylkesmannen vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefelling av gaupe.

Konklusjon

Med hovedvekt på dokumenterte tap fra søkers reinbeitedistrikt, i et prioritert beiteområde, videre skadepotensial, og at muligheten for å forhindre tap gjennom forebyggende tiltak ikke er tilfredsstillende, gir Fylkesmannen skadefellingstillatelse på én gaupe.

Rammer for skadefellingen

Skadefellingen administreres av Lyngen kommune som fungerer som regnskapsførende enhet for fellingslaget i forbindelse med utbetalingene. Fylkesmannen gir en øvre økonomisk ramme for skadefellingsforsøket begrenset til 10 personer og 8 dager og en døgnsum på 1400 kroner per døgn og person. Dette blir en øvre økonomisk ramme på 112 000 kroner. I tillegg vil feriepengene bli dekket av Fylkesmannen. Det skal ikke brukes ressurser dersom vanskelige forhold gjør at en svært lite trolig vil lykkes med skadefelling. Skadefellingsleder sender inn til kommunen, samlet for hele skadefellingslaget krav om godtgjøring ved fellingsforsøk og krav om dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 15 000 kroner. Kravene fra hver deltager må inneholde navn, adresse, postnr., poststed og bankkonto, samt total sum som kreves refundert. Utleggskravet må ha dato og underskrift fra den som har hatt utleggene, og fra skadefellingsleder.

Kommunen kan utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøket. Deltagere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere. Utbetalingen fra Fylkesmannen til kommunen kan ikke overskride de rammer som fremgår av vedtaket. Miljøverndepartementet har fastsatt en døgnsum på 1400 kroner per døgn per deltager. Kommunen kan betale ut godtgjøring etter rapport fra fellingsleder. Fylkesmannen yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring. Kommunens søknad om godtgjøring må inneholde timelister fra den enkelte deltager, underskrevet av deltageren, og av skadefellingsleder. Innsats i 7,5 timer eller mer utløser full sats på 1400 kroner, innsats under 7,5 timer aktuelle døgn gir en utbetaling på 186,70 kroner per time. Godtgjøring skal kun gis for de dager av skadefellingsperioden der forsøk på skadefelling har pågått aktivt. Etter som det er krav til at fellingsleder organiserer fellingslaget, og utarbeider fellingsrapport og timelister, anses den tiden fellingsleder bruker på dette å være fellingsforsøk, derfor kan skadefellingsleder gis godtgjøring for dette.

For dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 15 000 kroner:

Skadefellingsleder må samle inn og sende til administrerende kommune utleggskrav, ført på reiseregningsskjema og med kvitteringer stiftet på, fra alle deltagerne i skadefellingslaget.

Utgifter som dekkes er leie av hytte (kvittering for dokumentasjon), bompenger (kvittering for dokumentasjon). Bruk av bil/skuter dekkes etter statens kilometersatser. Det forutsettes at det sendes inn dokumentasjon på dette, dvs. start- og stoppested, tidspunkt og antall kilometer. Dette kan lettest gjøres ved å bruke statens reiseregningsskjema (bil), men annen «kjørebok» kan også benyttes. Når det er kjørt med skuter utenfor løyper, og det er vanskelig å definere eksakt, skriv så nøyaktig det lar seg gjøre i hvilket område og hvor lang tid som er benyttet til kjøringen, og hvor langt det er kjørt.

Kost/matpenger, tapt arbeidsfortjeneste eller betaling/godtgjørelse for oppdraget dekkes ikke.

Dersom den samlede summen av direkte og dokumenterte utgifter overstiger 15 000 kroner vil Fylkesmannen fordele utbetalingene, prosentvis i forhold til totale krav, etter følgende metode:

Krav fra den enkelte: K

Sum alle utlegg: SU

Prosent av 15 000: %

Utbetalt til den enkelte: U

Der: $K/SU \cdot 100 = \%$ og $15000/100 \cdot \% = U$

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Følgende personer inngår i skadefellingslaget:

Olaf Opgård (skadefellingsleder)

Lyngen interkommunale skadefellingslag

2. Fellingsleder er ansvarlig for at alle medlemmene på fellingslaget er gjort kjent med avgrensningene og vilkårene for fellingstillatelsen.

3. Krav til våpen/ammunisjon: Hagle kan benyttes ved felling av gaupe. Krav til rifleammunisjon jf. § 16 i forskrift om utøvelse av jakt og fangst (2002.03.22 nr. 0313): under jakt med rifle på gaupe skal det brukes ammunisjon med ekspanderende prosjektil og anslagsenergien skal være minst 980 joule (100 kgm) målt på 100 meters avstand, E100.

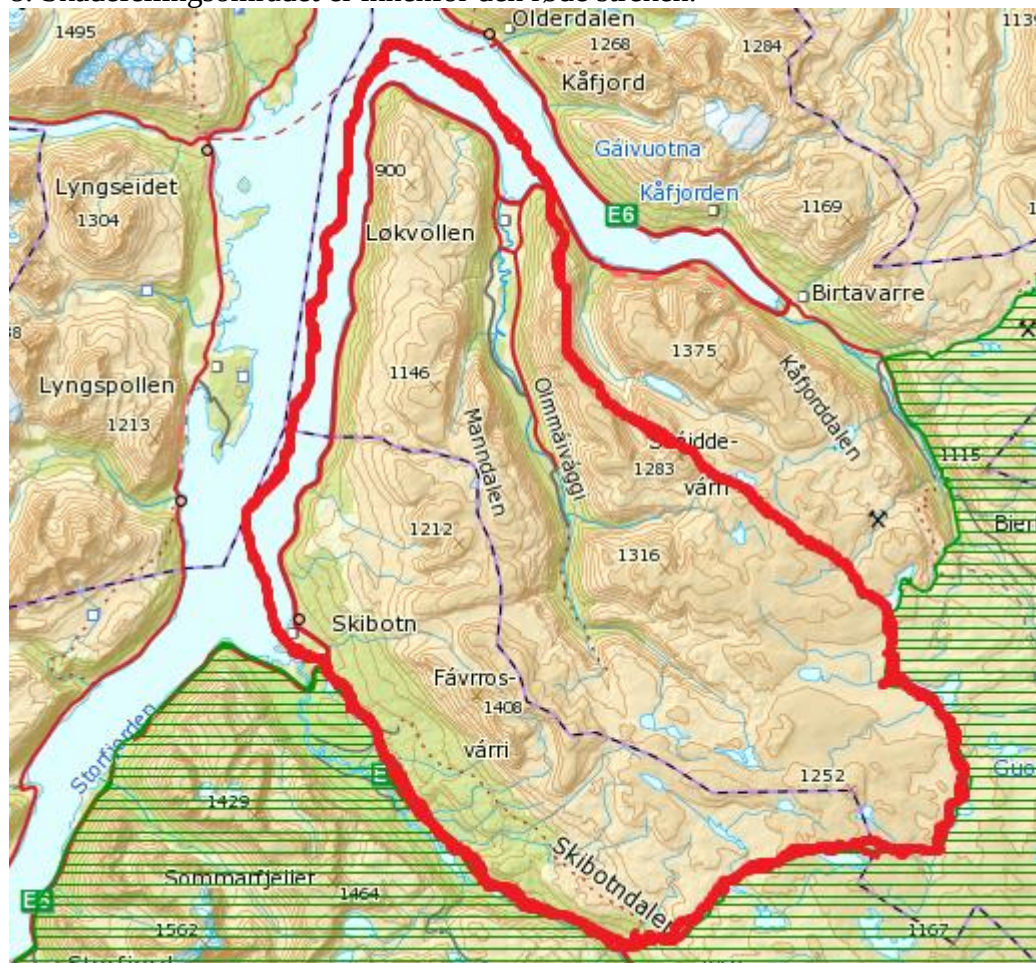
4. Det stilles krav om avlagt skyteprøve for storvilt. Deltakerne i fellingsforsøket skal utøve felling på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19.

5. Det skal sikres god kommunikasjon mellom deltakerne på fellingslaget. Dette blant annet for å unngå at det felles flere dyr enn det fellingstillatelsen gjelder.

6. Tillatelsen gjelder i tidsrommet fra og med 21.4.2017 til og med 28.4.2017

7. Dersom det felles gaupe, skal dette omgående meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 994 37 644/959 72 050 og til Fylkesmannens telefonsvarer på tlf. 77 64 22 32.

8. Skadefellingsområdet er innenfor den røde streken.

9. For å sikre effektivitet ved fellingsforsøket gir Fylkesmannen dispensasjon til innmeldte deltakere i fellingslaget, fra deler av reglene i viltlovens § 21 bokstav b og c. Dette betyr at snøskuter kan benyttes til å lokalisere gaupe, og ringe inn dyr. Bruk av skuter til forfølgelse er ikke lov. Det er ikke tillatt å løse skudd på eller over offentlig vei. *(Hjemmel for at Fylkesmannen slik kan sette til side regler som ellers gjelder er gitt i Forskrift om forvaltning av rovvilt § 9 tredje ledd jamfør Ot.prp. nr. 37 (1999-2000), kapittel 4.1 og 4.4).* I tillegg må det innhentes tillatelse fra motorferdselloven fra den/de aktuelle kommunene.

10. Oppnevnte fellingsleder forplikter seg til at felling blir utøvd på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Den/de som måtte såre gaupe under forsøk på felling, plikter å gjøre det de kan for å få avlivet gaupa. Vedkommende plikter å forvisse seg om hvorvidt påskutt dyr er truffet, og sørge for at Fylkesmannen og Statens naturoppsyn umiddelbart underrettes. Fylkesmannen avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal, hvis ikke annet er avtalt, uten godtgjørelse, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk, jf. § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt.

11. Medlemmer på fellingslaget som ikke har gyldig dispensasjon til å benytte snøskuter, må for å kunne bruke snøskuter, ha tillatelse til bruk av snøskuter jf. motorferdselloven med forskrifter.
12. Jf. § 22-8 i våpenforskriften skal skytevåpen under transport være tomt for ammunisjon, og nedpakket i futteral, bag, veske, sekk eller lignende.
13. All felling stanses ved fellingstillatelsens utløp, eller hvis Fylkesmannen av andre årsaker finner å måtte stoppe fellingsforsøket. Fellingsleder har et særlig ansvar for å holde seg oppdatert og være tilgjengelig ovenfor Fylkesmannen.
14. Gaupe som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt vilt uten nærmere samtykke fra forvaltningsmyndighet. Felt gaupe skal behandles på en slik måte at byttets verdi ikke forringes unødige.
15. Felt dyr skal så raskt som mulig og i nedfrosset tilstand, sendes til Norsk Institutt for Naturforskning (NINA), Tungasletta 2, 7485 Trondheim. Nedfrosset vare må imidlertid ikke sendes rett før en helg, da dette kan medføre at dyret tiner før avhenting.
16. Ved evt. oppfyllelse av regionens delegerte myndighetskvote inndras fellingstillatelsen umiddelbart.

Med hilsen

Evy Jørgensen
miljøverndirektør

Heidi-Marie Gabler
fagansvarlig

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Thomas Båhl, Gammelv, 9143 Skibotn
Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485, Trondheim
Statens Naturoppsyn, pb. 3672, 9278 Tromsø
Troms Reindriftssamers fylkeslag, Finnset, 9310 Sørreisa
Storfjord kommune
Kåfjord kommune